

**Poikkeuksellinen säännöllinen työaika. Pienryhmäkoti.
Dnro 17/2016, annettu 4.1.2017**

Oikaisuvaatimus hylättiin.

Oikaisuvaatimuksen tekijä: X Oy

Vireille: 15.9.2016

Oikaisuvaatimuksen kohde

Lounais-Suomen aluehallintoviraston työsuojelun vastuualueen päätös dnro LSAVI/378/04.07.02/2016, joka on annettu 2.9.2016.

X Oy on 14.7.2016 hakenut aluehallintovirastolta lupaa teettää työaikalain (605/1996) 14 §:n mukaista poikkeuksellista työaikaa pienryhmäkodissa. Hakemus on koskenut yhdeksää työntekijää, joiden tehtäviin kuuluu pienryhmäkodin kaikenlaiset hoiva-, kasvatusta ja kodinhoidolliset tehtävät. Hakemusta tehtäessä työpaikalla on laadittu työvuorolista viideksi viikoksi.

Lupaa on haettu toistaiseksi tai niin kauaksi kuin se on mahdollista myöntää seuraavasti:

- 1) 24 tunnin työvuoro, joka alkaa aamulla kello 8 - 9 ja päättyy seuraavana aamuna vastaavasti kello 8 - 9. Työvuoron alkamista voitaisiin muuttaa, jos tilanne tai tarve niin vaatii. Lepoaikaa on lasten nukkumisaika, eli klo 20 - 07. Tarvittaessa paikalle pyydetään lisähenkilökuntaa liiallisen rasituksen välttämiseksi.
- 2) 24 tunnin työvuoron jälkeen on kaksi vapaata. Viikon muut työtunnit (14 tuntia 20 minuuttia) suoritetaan aamu- ja iltavuorona.
- 3) Jokainen työntekijä saa itse päättää, tekeekö hän 24 tunnin pituisia työvuoroja vai ei. Mainitusta vuorosta kieltäytyminen on mahdollista.

Lounais-Suomen aluehallintoviraston työsuojelun vastuualue on hylännyt poikkeuslupahakemuksen. Ennen päätöstään aluehallintovirasto pyysi työnantajaa toimittamaan lisäselvityksenä työntekijöitä koskevat työaikakirjanpidon merkinnät ajalta 1.5. - 30.7.2016. Työnantaja ei tietoja toimittanut, koska toiminta oli kaupan myötä siirtynyt sen omistukseen vasta 1.8.2016.

Päätöksen perustelujen mukaan nykyisen työaikajärjestelmän mukaan kysymys ei ole vain aika ajoin suoritettavasta työstä vaan työntekijöillä teetetään työtä ympäri vuorokauden. Kodinomaisuuden lisääminen ja työntekijöiden vaihtumisen harventaminen vuorokauden aikana eivät ole työaikalaisissa tarkoitettuja perusteita poikkeukselliselle säännölliselle työajalle.

Lupahakemuksen liitteenä on kahdeksan työntekijän työvuoroluettelo ajalta 1.8. - 4.9. Siitä selviää, että työntekijät ovat tehneet eripituisia ja vuorokauden eri aikaan sijoitettavia työvuoroja.

Oikaisuvaatimus ja sen perusteet:

X Oy on vaatinut, että työneuvosto myöntää poikkeusluvan alkuperäisen hakemuksen mukaan. Lupaa 24 tunnin pituiseen työvuoroon haetaan pääsääntöisesti pienryhmäkodin kodinomaisuuden lisäämiseksi ja laitospaikkajärjestelmän poistamiseksi. Pienryhmäkoti on toiminnassa 24/7 ja paikalla on aina vähintään yksi työntekijä. Päivä- ja ilta-aikaan työntekijöitä on vähintään kaksi. Myös työntekijät itse haluavat tehdä pitkää vuoroa lasten etuja ajatellen.

Pienryhmäkodin asiakkaina ovat 5-8-vuotiaat huostaan otetut lapset. Laitospaikkoja on viisi. Koko henkilöstön mielestä kodinomaisuutta lisää se, että yksi ja sama ihminen on mukana lasten päivän kulussa mahdollisimman paljon. Useat vuorovaihdot päivässä raportointihetkineen eivät ole osa kodinomaista toimintaa. 24 tunnin pituisella työvuorolla em. haitta voidaan minimoida ja mahdollistaa lapsille normaali elämä.

Suunnitellussa 24 tunnin työvuorossa työpäivä jakautuisi seuraavalla tavalla:

klo	
8	pienen lasten aamupala
9	pienet lapset kerhoon ja esikouluun
9-13	ohjaajan lepoaika, raporttien luku
13	pienen lasten haku kerhosta ja esikoulusta, iltavuorolainen tulee töihin
13.30-14.30	välipala ja pienen lasten lepoaika
14.30-16	leikkiminen pienen lasten kanssa, ulkoilua ja ruoanvalmistusta
16	isot lapset koulusta kotiin
16-16.30	ruokailu
16.30-19	lasten harrastukset, yhteiset tekemiset ym.
19-19.30	iltapesu- ja pala
19.30-20	iltasatu
20	lapset nukkumaan
21-7	lapset nukkuvat
7-8	isojen lasten aamupala ja kouluunlähtö
8	vuoro loppuu

Työtä ei tehdä intensiivisesti 24 tuntia yhdenjaksoisesti, vaan työajan sisäistä lepoaika on 16 tuntia. Varsinaista tehollista työaikaa on kahdeksan tuntia.

Yhtiö vetoaa viranomaisen velvollisuuteen kohdella asiakkaitaan tasapuolisesti ja yhdenvertaisesti. 24 tunnin pituisia työvuoroja koskevia poikkeuslupia on myönnetty samanlaiseen toimintaan kuin mitä nyt käsillä oleva hakemus koskee. Yhtiö kokee, että sitä ei ole kohdeltu tasapuolisesti.

Asianosaisen kuuleminen:

Työneuvostosta ja eräistä työsuojelun poikkeusluvista annetun lain (400/2004) 10 §:n mukaan työnantajan on varattava ennen aluehallintoviraston päätöstä työehtosopimuslain (436/1946) nojalla sitovan työehtosopimuksen perusteella valitulle asianomaiselle luottamusmieheksi tai työehtosopimuslain (55/2001) 13 luvun 3 §:ssä tarkoitettulle luottamusvaltuutetulle mahdollisuus tulla kuulluksi asiassa joko suullisesti tai kirjallisesti. Jollei työpaikalla ole luottamusmiestä tai luottamusvaltuutettua, kuulemismahdollisuus on varattava työsuojeluvaltuutetulle, ja jollei tätäkään ole, kuulemismahdollisuus on varattava kullekin työntekijälle, jota päätös koskee. Työnantaja on kuullut työsuojeluvaltuutettua A:ta ennen aluehallintoviraston tekemää päätöstä. A on työnantajan edustajien ohella

allekirjoittanut työneuvostolle osoitetun oikaisuvaatimuksen. Näin ollen työneuvosto ei ole enää erikseen kuullut A:ta.

Työneuvoston päätös:

Oikaisuvaatimus hylättiin.

Päätöksen perustelut:

Työaikalain (605/1996) 6 §:n mukaan säännöllinen työaika tulee järjestää enintään kahdeksaksi tunniksi vuorokaudessa ja keskimäärin enintään 40 tunniksi viikossa. Saman lain 14 §:n 1 momentissa on kuitenkin säädetty mahdollisuudesta poiketa näistä rajoituksista aluehallintoviraston myöntämällä luvalla. Poikkeuslupa voidaan myöntää, jos työ on laadultaan sellaista, että sitä suoritetaan vain aika ajoin sen vuorokautisen työajan kuluessa, jona työntekijän on oltava valmiina työhön.

Työaikalain 14 §:n 1 momentin sanamuodon mukaan lupa on ensiksikin myönnettävissä vain työaikalain 6 §:n säännöksistä poikkeamiseen. Tämä ei sinänsä estä luvan myöntämistä sellaiseenkin työhön, jossa säännöllinen työaika olisi järjestettävissä työaikalain 7 §:n nojalla jaksotyöksi (työneuvoston päätös 22/2001). Työaikalain 14 §:n 1 momentin sanamuodosta seuraavana edellytyksenä kuitenkin on, ettei työnantaja ole käytännössä järjestänyt lupahakemuksessa tarkoitettua työtä jaksotyön tapaan, eli pituudeltaan ja vuorokautiselta sijoittelultaan vaihteleviin työvuoroihin (työneuvoston päätökset 3/2015 ja 12/2015). X Oy:n hakemuksesta, sitä täydentävästä selvityksestä ja oikaisuvaatimuksesta käy ilmi, että ohjaajien työvuorojen pituus ja niiden ajankohta vaihtelevat jaksotyölle tyypillisellä tavalla viiden viikon jaksossa. Kysymys ei näin ollen ole työstä, johon työaikalain 14 §:n 1 momentissa tarkoitettu lupa voidaan myöntää. Yhtiö ei ole myöskään esittänyt, että luvan myöntämisen jälkeen se teettäisi vain hakemuksen kohteena olevaa yhtä 24 tunnin pituisia työvuoroa. Sen sijaan 24 tunnin pituinen työvuoro esitetään kolmanneksi – ja myös vapaaehtoiseksi - vaihtoehdoksi aamu- ja iltavuorojen ohelle.

Toiseksi työneuvosto katsoo, että ohjaajien työtä ei voida sen säännönmukaisuuden ja siihen käytettävän ajan pituuden vuoksi pitää työaikalain 14 §:n 1 momentissa edellytettynä, eli laadultaan vain aika ajoin työvuoron kuluessa suoritettavana. Työ on huostaan otettujen 5 - 8 -vuotiaiden lasten

hoitamista sekä muuta pienryhmäkodin toiminnan ylläpitoon liittyvää työtä. Vaikka ohjaajalla on mahdollisuus lepoon yöaikana lasten nukkuessa, on työvuorossa oleva vastuussa silloinkin pienryhmäkodin asiakkaista. Yöaikaan sijoittuvasta tai muista työvuoron aikaisista lepojaksosta huolimatta kysymyksessä on katsottava olevan keskeytymätön työsuoritus (ks. työneuvoston päätös 9/2016 sekä työtuomioistuimen päätökset TT 2016:105 ja TT 2016:106).

X Oy:n hakemuksessa tarkoitettut työt eivät sen paremmin työaikajärjestelyjensä kuin laatunsa puolesta täytä poikkeusluvan myöntämiseksi työaikalain 14 §:n 1 momentissa säädettyjä edellytyksiä. Näin ollen asiassa ei ole perusteita muuttaa aluehallintoviraston tekemää hylkäävää päätöstä.

Oikaisuvaatimuksessa on vedottu tasapuolisen ja yhdenvertaisen kohtelun periaatteeseen. Jos kysymys on moitteesta aluehallintoviraston toimintaa kohtaan, ei sen tutkiminen kuulu työneuvoston toimivaltaan. Työneuvosto on aiemmin käsitellyt poikkeusluvan myöntämistä työaikalain 14 §:n 1 momentin perusteella nimenomaan pienryhmäkodissa tehtävään työhön (työneuvoston päätös 2/2016). Työtuomioistuin vahvisti työneuvoston tulkinnan päätöksellään TT 2016:105. Työneuvosto katsoo toimineensa asiassa hallintolain (434/2003) 6 §:n edellyttämin tavoin tasapuolisesti.

Sovelletut lainkohdat:

Työaikalain (606/1996) 14 §:n 1 mom.

Hallintolain (434/2003) 6 §

Päätös on yksimielinen ja se perustuu puheenjohtaja Pärnäsen sekä jäsenten Douglas, Romo ja Teronen sekä varajäsen Niittyä mielipiteeseen.